LA CASAMENTERA

JOGUINA EN UN ACTE, EN PROSA

ORIGINAL DE

CONRAT ROURE

Estrenada en lo TEATRO CATALÁ (ROMEA) en la nit del 16 de Octubre de 1894.

PREU: 4 RALS

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»
Carrer de las Cabras, 13, segón
1894

La Casamentera

LA CASAMENTERA

JOGUINA EN UN ACTE, EN PROSA

ORIGINAL DE

CONRAT ROURE

Estrenada en lo TEATRO CATALÁ (ROMEA) en la nit del 16 de Octubre de 1894.

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

Carrer de las Cabras, 13, segón

1894

A

D. Hermenegild Goula

Encara que aquesta joguina es molt senzilla, ja n' hi ha prou per ferhi constar lo bon afecte que á vosté prafessa

Son amich,

L' AUTOR

REPARTIMENT

Personatjes	Actors
D. PASCUAL.	D. ANTON SERRACLARA.
D. ROMAN.	» JAUME CAPDEVILA.
RAFELET.	» HERMENEGILD GOULA.
CARLOS.	» LLORENS CAPDEVILA.
FLORA.	D.ª ADELA CLEMENTE.
D.ª BRAULIA.	» ANITA MUNNER.

DECORACIÓ

Sala despaig. Portas al foro, dreta y esquerra. Escriptori á l' esquerra del actor, en la segona caixa, ab assiento á cada costat. Sillons en primer terme. Cadiras y accessoris.

ACTE UNICH

ESCENA PRIMERA

D. PASCUAL, CARLOS

Pas.—(*Sentat en l' escriptori fullejant un llibre de comers; y Cárlos está assentat á l' altra part del escriptori.*) ¿Es dí que encara no ha vingut á pagá aquesta del carré de las Sitjas? (*Senyalant en lo llibre.*)

Car.—Ella, no senyó; ell sí que va pagá.

Pas.—Ell ja ho veig; pero ella deu figurarse que va vení á l' agencia, que per la nostra mediació 's va casá y que no té de pagarnos cap dret. Per trobá marit de franch, tant se valía que no vingués á donarnos feyna. Després s' hi arribará y li deixará una esquela perque 's deixi veure.

Car.—Quedará servit. (*Pren nota.*)

Pas.—¿Y aquesta del carré de Ponent? (*Mirant un altre full*)

Car.—Aquesta va tornar ahir á la tarde, y va dí que ab lo militar retirat no habian fet res. Ab aixó, tinch de torná á donarla d' alta. Ja va la tercera vegada que baixa y puja.

Pas.—Aixó d' esse viuda ab quatre criaturas, no 's

compensa ab lo capital que va deixarli 'l seu marit.

CAR.—Vint mil durets ja fan obrí l' ull.

PAS.—Pero quatre criaturas petitas lo fan tancá. Sembla que ve algú. Passi al seu escriptori y estengui l' esquela. (*Cárlos se 'n va per la dreta.*)

ESCENA II

D. PASCUAL, FLORA

FLORA.—(*Entra pel foro.*) ¡Deu lo guart! (*Desde la porta.*)

PAS.—¡Per servirla! Ja pot entrá

FLORA.—¿No es aquí que casan? (*Passant endavant.*)

PAS.—No senyora. Allá hont casan es á l' iglesia.

FLORA.—Bé; ja m' entench. Que fan casá.

PAS.—Vosté vol di, si es aquí que proporcioném casadors á las que 'n buscan. ¿Es aixó?

FLORA.—¡Aixó! ¿Que me 'n trobaría?

PAS.—Molt será que no n' hi trobém. La casa dú 'l nom de «La Casamentera»... Ab aixó...

FLORA.—¿Avuy mateix? Vamos: ¿ó demá?..

PAS.—Aixó depèn de las condicions. Si fa 'l favor de dirmelas, las anotaré. (*Pren un paper.*)

FLORA.—Es que 'm convindría quan mes aviat milló.

PAS.—Si fos jo 'l que 'm tingués de casá, podría contestarli desseguida si ó no; pero com haurá de se un altre... Digui: ¿la seva gracia? (*Li senyala que segui.*)

FLORA.—Ah! Ballo molt bé. No es perque jo ho digui.

PAS.—Aixó es accidental. Vull di, 'l seu nom.

FLORA.—Flora Constansó, per servirlo. (*Pascual va apuntant.*)

PAS.—¿Soltera?

FLORA.—Per tot quant se li ofereixi.

PAS.—¡Gracias! ¿Quants anys té?

FLORA.—Vint. (*Pascual se la mira.*)

PAS.—¿No més?... Miris que es pecat lo dí mentidas!

FLORA.—Bé, pósin vintiun; no vindrá d' aquí.

PAS.—¿Vintiun ó vintidós? ¿Poso vintidós?

FLORA.—¡Que es regató! ¡Vintiun, vintiun!

PAS.—¿Té familia? (*Flora queda mirantsel.*) ¿No m' ha comprés?

FLORA.—¡Com s' entent! ¿No li he dit que era soltera?

PAS.—¡Es dí que las solteras no poden tení pare, mare!

FLORA.—Per ara no tinch res d' aixó. Jo 'm creya que 'm preguntava... Com que familia s' entent...

PAS.—¿De qué fá?

FLORA.—Cusidora de blanch.

PAS.—¿Y res més? ¿No s' ocupa en altras feynas?

FLORA.—(¡Tantas cosas volen sapigué per casá ab una!) També he fet de sombrerera. (¡A veure si encare li hauré de dí si tinch bona jeya!)

PAS.—Está bé. ¿Ahont viu?

FLORA.—Visch rellogada al carré de Sant Paciá; no 'm recorda 'l número.

PAS.—Quan torni, ja me 'l dirá, que es precís.

FLORA.—Al costat d' una casa que fan criaturas de cartró.

PAS.—¿Ninas, vol dí? ¿Bebès?

FLORA.—Sí, peró grossas com criaturas de segón calsat y fins de tercer.

PAS.—Veig que hi entent vosté en criaturas.

FLORA.—¡Cóm que n' he tingut!

PAS.—¿N' ha tingut? No ho sabía. Jo 'm creya que...

FLORA.—Si senyó; he sigut cinch anys ninyera. ¡Conti si n' ne tingudas! ¡Ja n' hi he passat d' horas á la plassa Real!

PAS.—¿Que porta cap retrato? Qualsevol que sigui.

FLORA.—Si que 'l porto; vegi (*Donantli.*) (¡Qué 'n voldrá fer d' un retrato!) ¿Li serveig aquest?

PAS.—¿Quí es? (*Mirantsel.*) ¿Que va disfressada d' home?

FLORA.—Es un fadri escultor que viu rellogat al mateix pis ahont visch jo. ¿Eh qu' es ben plantat?

PAS.—(*Tornantli.*) ¡Li demano un retrato de vosté!

FLORA.—Vosté no mes m' había demanat un retrato qualsevol. Ja 'n tinch un á casa de meu, peró no m' agrada. No só jo ¿sab?

PAS.—De totas maneras, si no 'n té d' altre, pórtil.

FLORA.—Es que no n' estich contenta, perque no hi só tota.

PAS.—Si vosté no hi es tota, no será culpa del retrato.

FLORA.—¡Vaya! Vaig aná á retratarme y 'm vaig calsá molt bé, perqué mal m' está 'l dirho, peró tinch lo peu bufó; y 'l retratista no mes va ferme fins al cos. De manera, qu' hi falta del cos en avall y jo, gracias á Deu, só complerta. Ja ho veu vosté mateix.

PAS.—Pórtil, perqué si algún pretendent vé, se li haurá d' ensenyá, per ferse un xich de cárrech de la persona.

FLORA.—Peró vosté ja li esplicará que de cos avall....

PAS.—D' aixó, perdin cuidado.

FLORA.—Si; que no 'm prengués per esguerrada. ¡Deu nos en guart!

PAS —¿Y cóm no 's casa ab l' escultor?

FLORA.—Ja li he proposat, peró 'm diu que no li ve bé. Ell es qui m' ha atrassat aqui y m' ha donat aquest duro perque 'ls hi entregués, recomanántloshi que 'm fassin casá aviat.

(*Li dona un duro.*)

PAS —Ja ho entench. ¡Gracias! ¿Quina classe de marit voldría? (*Ficant lo duro al calaix.*)

FLORA.—A mi m' agradan jovenets, morenos, d' ulls negres, barba partida, alts d' estatura y sapats. ¿Que n' hi ha algún aixis á la casa?

PAS.—Si jo li pogués fer, sería exacte com vosté 'l vol; peró trobarne un que ho reuneixi tot...

FLORA.—De l' alsaria, mentres fos regular, ja me 'n passaría. ¡Ah! que tingui bon génit y sigui ballador. ¡Aixó si!

PAS.—¿Que ho es l' escultor?

FLORA.—Y de punta. Miris: los diumenjes á casa fins aprofitém las orgas que passan pel carré. Y cada dia, sinó que tinch d' enllestí la feyna, encara ballaría més ell que jo.

(*Pascual acaba d' escriurer.*)

PAS.—Está bé. Donchs pórtim lo que li he dit y veurém de buscarli acomodo.

FLORA.—Tot seguit tindrá 'l retrato y 'l número de casa. Sobre tot, que 'm casi aviat.

PAS.—Tant li convé? ¿Perquè porta tanta pressa?

FLORA.—Cóm que ja m' he fet la resoluciò... alló que 's diu: feyna feta, no te destorb.

PAS.—Dels papers, si d' acás, ja 'ns ne cuidém.

FLORA.—La doctrina ja la sé, perqué quan era ninyera 'ls amos que tenìa m' habían fet anar á apendrer de planxá á Santa Clara y las monjas me la varen ensenyar. Potsé la tinch un xich rovellada, peró de lo principal ja me 'n recordo.

PAS.—Perfectament. ¡Sempre es una dificultat menos!

FLORA.—Quan torni, ja li diré si se m' acut res mes. Ah! també sé de lletra. Lo senyoret dels amos me 'n va ensenyar un xiquet. Llegeixo tot lo manuscrit y escrich una mica. Ell me portava la má y aixis m' hi vaig aná ensinestrant.

PAS.—Bueno; ja queda apuntada.

FLORA.—¿Apuntada? ¿Ab qué?

PAS.—Apuntada en lo llibre de la casa.

FLORA.—Comprench. ¡Passiho bé! Li recomano que no 'm fassi passá gayres dias. ¿Sent?

PAS.—Ho procurarém. ¡No s' hi cansi. (*Despedintla.*)
FLORA.—¡Tot seguit torno! (*Se 'n va pel foro.*)

ESCENA III

D. PASCÚAL, CARLOS

PAS.—A n' aquesta li convé casarse aviat, y també li déu conveni al escultor. ¡Quan ell l' envía y li paga 'ls honoraris...! ¡Carlos! (*Cridantlo.*)
CAR.—¡Senyó! (*Sortint*) Aquí té l' esquela. (*Li dona y Pascual la firma.*)
PAS.—(*Donantlí 'l paper en que ha anotat.*) Tingui: un' alta. Pássila al llibre. Tot seguit portará 'l retrato, que ha anat á buscarlo, y al mateix temps li dirá 'l número de casa seva.
CAR.—¿Que no hi ha referencias? (*Mirant lo paper.*)
PAS.—No senyò. Sembla que no més coneix á un fadrí escultor, ballador seu; pero no l' apunti per doná informes. Si vé algú y 'm demana, cridim, si vosté no 'l pot despatxá. (*Se 'n va per la dreta.*)
CAR.—Ja ho faré (*S' assenta al escriptori, y 's posa á copiar en lo llibre 'l paper que li ha donat Pascual.*)

ESCENA IV

CARLOS

Cusidora de blanch, sombrerera, ninyera... ¡Déu está cansada de travallar! ¡Per só déu volgué casarse! D. Pascual m' ha posat per nota interina, fins que vingui 'l retrato, que es guapa. Quan torni me la tindré de mirá, per veure si só de la mateixa opinió que 'l principal.

ESCENA V

CARLOS, RAFELET

RAF.—¿Se pot entrá? *(Entra pel foro.)*
CAR.—Si senyó; endevant.
RAF.—¡Deu lo guart!
CAR.—Per servirlo. ¿Qué se li oferia?
RAF.—¿Es vosté l' amo? Vull dí: ¿'l principal de «La Casamentera»?
CAR.—Só 'l dependent. Si vol veure á n' ell mateix..
RAF.—Si vosté 'm pot despatxá, es igual. Venía per si hi ha alguna clienta de vostés que 'm convingués. Alguna ó algunas.
CAR.—¿Vol casarse?
RAF.—Ja veurá. Jo pagaré, com que vingués per buscá casadora. Vosté 'm dirá las que tenen disposadas.
CAR.—Naturalment, per casarse.
RAF.—¡Naturalment, naturalment!... M' avistaré ab ellas y si 'ns arreglém ..
CAR.—Está bé..
RAF.—(¡Tant com casarme!)
CAR.—¿Cóm li convindría?
RAF.—Jovenota, guapeta, desarrollada..
CAR.—¿Soltera ó viuda?
RAF.—M' es igual.
CAR.—¿Ab familia ó sense?
RAF.—M' es igual. La cuestió es veurem ab ella y... ab ella tractarém.
CAR.—Miris: ara estich apuntantne una aquí, que pot sé fassi per vosté. Se diu Flora.
RAF.—Lo nom ja es flayrós. ¿Pot aná? Vull dí si s' ho val.
CAR.—Es soltera, jove, guapa... *(Rafelet s' alegra.)*
RAF.—Tingui; ja li pago. *(Li dona un duro.)* ¿Ahónt viu?
CAR.—*(Deixant lo duro demunt l' escriptori.)* Carré de Sant Paciá... No hi ha 'l número.
RAF.—¿Donchs ahónt aniré á pescarla?
CAR.—Aviat tornará ella á portarlo. Ab aixó, pot vosté torná, li donaré las senyas complertas y li ensenyaré 'l retrato, que tampoch l' he vist.
RAF.—¿Que viu en familia ó sola?

CAR.—Viu rellogada en un pis.

RAF.—¡Magnífich! Sembla que farêm. ¿Que té posició? Vull di, si es cuestió de quartos.

CAR.—Això no ho sé, pero suposo que no viu de renda. Es cusidora de blanch y ha sigut sombrerera y ninyera.

RAF.—¡Bravo, bravo! ¡Cusidora, sombrerera, ninyera..!

CAR.—¿Que son ocupacions semblants á la de vosté?

RAF.—Jo sò dependent de Bolsa.

CAR.—¡Ah! ¿Y li convé casarse ab una noya aixís?

RAF.—¡Casarme! 'M convé véurela, y si 'ns arreglém ab ella... ¿comprén? Parlant la gent s' entén. Lo meu principal va dirme que m' enterés d' alguna agencia de matrimonis; vaig sapigué aquesta, «La Casamentera», y li vaig dí. De modo, que ell deurá vení d' un moment al altre. Al mateix temps, l' encárrech va ferme pensá en que jo també 'm podría serví de la mateixa casa; que me 'n podría utilisá. ¿M' entén?

CAR.—Es clá. Sent solter...

RAF.—¡Y que per molts anys puga serho!

CAR.—¡Ara sí que no l' entench! ¿Desitja mantenirse solté y vé á «La Casamentera» per acomodarse?

RAF.—Ja li he dit que aixó depén de que las que vulguin casarse y jo 'ns entenguém.

CAR.—¡Ah! vosté vol mirá si alguna li fá trencá la resolució; si li fá trencá 'l propòsit.

RAF.—No crech que 'm fassi trencá res, pero...

CAR.—Sí; pero vol posarse á la proba. ¡A veure, donchs, si la casa tindrá la sort de casarlo!

RAF.—(¿Sort? Bé, vaja, de sé quintat també se 'n diu *sort*).

CAR.- Qué l' apunto, donchs? (*Agafant la ploma*).

RAF.—No hi ha necessitat. Veurém si fem res ab aquesta cusidora. Si 'ns avenim ..

CAR.—¡Ah! diu que 's mor per ballá.

RAF.—¿Que 's mor per ballá? (¡Aixó son granotas al cove!)

CAR.—Si ab aquesta no fes, ja n' hi ha d' altras.

RAF.—Un cop llest d' aquesta, ja tornaré y m anirá dient las demés.

CAR.—Si no 's casa ab ella, deu volgué di?

RAF.—Per suposat; perque si 'm casés, pot sé no tornaria.

CAR.—¿Pot sé, diu? De segú que no tornaria un cop casat?

RAF.—¡Quí sab, mare de Deu!... Si 'm quedés viudo ó 'm fessen algún encárrech.

CAR.—Te rahó, no pensava en aquestos casos extraordinaris

RAF.—Donchs si acás, ja tornarè.

CAR.—Si, senyó; ella no pot tardá,

RAF.—Si vingués avans que jo y li parla de mí, díguili que sò jove...

CAR.—Sí; guapo, simpátich... Aixó d' alabá 'l género, deixiho per mí. Ja hi estich fet.

RAF.—Que may me faltan quatre duros, que no haurá d' está rellogada, que tindrá minyona y dida... En fí, inclinimela.

CAR. —¡Tant com inclinarlhi...! Si desprès no 's convinguessen, me donarian las culpas per habé parlat massa. Li dirè alguna generalitat, y com que ja 's veurán després.... vosté mateix.

RAF.—Está bé. ¡Ah! si vingués lo meu principal, no li digui que jo he parlat de buscá parella.

CAR.—Perdi cuidado. Lo crédit de «La Casamentera» está en la reserva. A n' aquesta casa, un ull no sab lo que veu l' altre. ¿Cóm se diu 'l seu principal? Li pregunto, per si vingués.

RAF.—Me penso que vindrá aviat, perque per dugas vegadas m' ha fet doná las senyas de la casa. Es D. Román Vilaret y Pou. Per si li parlava de mí, jo 'm dich Rafel, pero 'm diuhen Rafelet. ¡Estigui bó!

CAR.—Passiho bé y que 'l poguém veurer.

RAF.—Sí; si 'm serveixen bé, tindrán un bon parroquiá. *(Se 'n va pel foro).*

ESCENA VI

CARLOS. DON PASCUAL

CAR.—Ja ha pagat, que es lo que interessa. *(Escriu).* Aquest si que es especial; ve per casarse y desitja se solté. . ¡Hi ha carácters tan estranys! Després si s casa, pot sè se 'n panedirá d' habé vingut... Pero la culpa será d' ell. Nosaltres no hi tindrém res que veure. *(Pascual surt per la dreta).*

Pas.—¿Qué es aixó? *(Agafant lo duro del escriptori).* ¿Ha vingut algú?

Car.—Un jove que ara acaba d' anarsen y m' ha anunciat un altre client: le seu principal.

Pasc.—¿Ha pres notas?

Car.—No, senyó; li he parlat d' aquesta cusidora (*senyala 'l llibre*) y m' ha dit que tornará per sapigué 'l número de la casa d' ella.

Pas.—¿Es dí, que fá per ell?

Car.—Bè ho sembla. A lo ménos aixís ho ha dít.

Pas.—¡Vaja! Ella que 's vol casá tan avíat...

Car.—Diu ell que aixó de casarse depén de 'l entrevista que tingui ab ella. Que ell hi parlará y...

Pas.—Ja ho suposo; no 's casarán pas sense parlarse avans. ¿Qué es ell? ¿Un jornaler?

Car.—No senyó; es un dependent de Bolsa, molt senyoret.

Pas.—¿Y sab qui es ella? ¿Li ha ben esplicat?

Car.—Li he dit tot y ha esclamat: «Bravo, bravo!»

Pas.—¡Ah, ja! 'M sembla que quan s' hagin vist, s' arreglarán. Veig que entra un senyó.

Car.—Me 'n vaig al escriptori, per si volguessen parlá ab reserva. *(Se 'n va per la dreta.)*

ESCENA VII

D. PASCUAL, D. ROMAN

Rom.—¡Sí 'm permet...! (*Desde l' foro.*)

Pas.—Ja pot passá.

Rom.—¡Deu lo guart!

Pas.—¡Molt senyó meu! Vosté dirá que tè de maná. Fassi 'l favor de seure. (*Seuhen en los sillons de primer terme.*)

Rom.—Desitjaría dels serveys de «La Casamentera.»

Pas.—Estaré molt complascut en que la casa 'l pugui serví. ¿Vol cambiá d' estat?

Rom.—¡Y tant si ho vull! ¡Avuy fós! ¡Cregui que ho desitjo!

Pas.—¿Es solté?

Rom.—So viudo y ab alguns bens de fortuna. Estich, lo que se 'n díu arreglat.

Pas.—¿Ab fills?

ROM.—No senyó; pero... ¡ab sogra! ¡Mala basca! Y per separarme d' ella, ó 'm tinch de tirá un tiro ó 'm tinch de tornar á casá; y mal per mal, obto per lo segon.

PAS.—¿Per separarse d' ella?

ROM.— Aixó mateix. Jo estimava molt á la meva senyora, que en pau descansi. La mare d' ella vivía ab nosaltres, y al poch temps de ser casat va comensá per donarme cada disgust...! Peró era la mare d' ella y jo aguantava totas las impertinencias sogreras, sino cada día á casa hi hauría hagut un daltabaix. La Riteta, que era 'l nom de la meva senyora, encara que jo li deya Rateta, sapiguent lo malehit carinyo que jo portava á la seva mare, 'm va fé prometre avans de morí, que mentres jo no 'm tornés á casá, no la deixaría; y jo, en aquella tribulació, li vaig prometre. Y al mateix temps va fé prometre á la seva mare, que mentres jo fòs viudo, no 'm deixaría. ¡Y veliaquí un gat y un gós lligats ab una corda curta! Com que á la Rateta (vull dí Riteta), jo l' estimava tant, no vull faltá á la paraula donada, y la sogra tampoch vol faltá á lo promés. Ab aixó, per deixá á la sogra, que es de la pell de Barrabás, cada dia mes inaguantable, no tinch altre remey que casarme.

PAS —Ja ho veig. Havent promès á la senyora que mentres vosté no 's casés, no deixaría á n' ella...

ROM.—Aixó es aixó! Veliaquí perque m' tinch de casá! ¡No puch de ménos!

PAS.—¿Que voldría una senyora jove?

ROM.—No 'm vé d' aquí; com que 'm caso per necessitat... Proporcionada á la edat meva.

PAS.—¿Guapa?

ROM.—¡Qué li diré!... Que fassi de bon veure. Encara que no sigui una Vénus, que no sembli tampoch qu' he anat á triar un motllo de fer caretas. Perqué aquí 'n deuhen venír que ni ab rodas podrán anar.

PAS —Ja veurá Aniré á buscá l' álbum, y vosté 's mirará 'ls retratos de las clientas.

ROM.—Com vosté vulgui; porti l' álbum.

PAS.—Dispensim un moment. (*Se 'n vá per la dreta.*)

ESCENA VIII

D. ROMAN, FLORA

ROM.—Aixís acabaré d' una vegada ab las impertinencias d' aquell mal esperit; sino 'l primé dia 'm mataría d' una feridura. ¡Oh!

FLORA.—¡Bon dia tingui! (*Entrant pel foro.*)

ROM.—Bon dia. (¡Sogras, sogras!) (*Sense mirá qui ha entrat.*)

FLORA.—¿Qué no hi es lo senyó?

ROM.—Sí, senyora; aviat sortirá. (*Contesta no fent cas de Flora.*)

FLORA.—Porto 'l número y 'l retrato. (*Trayentho del pit.*) ¿Qué es empleat de la casa vosté?

ROM.—No senyora.

FLORA.—¡Ah! Déu vení per casarse. (*Roman se la mira.*)

ROM.—No li dich que no. ¿Vosté també?

FLORA.—Sí, senyó. Pero 'm convé casarme aviat, pero molt.

ROM.—¡No li convé més á vosté que á mí!

FLORA.—¿Que no...? Cada qual se sab las sevas cosas. ¿Qué la busca soltera ó viuda?

ROM.—Tant me fá.

FLORA.—¿Rica ò pobra?

ROM.—(¡Que es tafanera aquesta minyona!) M' es igual. Surti com surti. Mentres serveixi per casá.

FLORA.—¡Sí que es de bon acontentá! (¡Pot sé 'm convindría! ¿De manera que mentres serveixi...?

ROM.—¡Brrúú...! (*Pensatiu*).

FLORA.—¿Qué pateix d' algún mal?

ROM.—D' una rabia continua. (*Flora s' aparta*).

FLORA.—¡Jesús, María, Joseph! (¡Y estich que es un mal que 's encomana molt! ¡Jo que anava á proposarli...!) ¿Li ve molt sovint?

ROM.—¡Sempre estich treyent foch pels caixals!

FLORA.—(¡Cá! ¡Pot sé 'm mossegaria). ¿Qué no pren res?

ROM.—Sí; tinch de pendre dona. Per só he vingut.

FLORA.—¿Es dí que 's casa per remey?

ROM.—Sí, senyora Es cura de moro, pero es cura segura.

FLORA.—(¡No; no vull serví de medecina!) Jo sé un menescal què á n' aixó de la rabia ha fet molt bonas curas. ¿Si vol que li atrassi. .?

ROM.—¡Pot sé 'm curaría á la sogra! Per mí, no.

FLORA.—¿Qué es casat?

ROM.—Si ho sigués, ja no vindría per casarme.

FLORA.—¡Com parla de sogra! ¡Jo, qué hi sé!

ROM.—¿Y qué no pot teni sogra un viudo?

FLORA.—Ah! es viudo! (¡Debía matá la dona á mossegadas!)

ROM.—Sí; tinch sogra y no la puch deixá! ¡Mala negada fassi!

FLORA.—¿Qué li fa nosa?

ROM.—¡Y tant! Y lo pitjó es que no puch deixarla, com dich.

FLORA.—Donchs no la deixi; dònguila.

ROM.—¿Qué sab algú que la vulgui? Si 'l sab, díguiho.

FLORA.—¿No 'l sé per mi y vol que 'l sápiga per un altre?

ESCENA IX

DITS. DON PASCUAL

PAS.—(*Sortint per la dreta*). Aquí está l' álbum. (*Lo porta à la má*). ¿Vosté per aquí? (*á Flora*). ¡Sí que ha tornat depressa!

FLORA.—Li porto apuntat lo número, y 'l retrato. (*Li dona y Pascual lo deixa damunt l' escriptori*). ¿Qué ja m' ha trobat casador?

PAS.—¡Pot sé sí! Entri á n' aquesta saleta, (*senyala l' esquerra*) que despatxaré á ne 'l senyó y després parlarém.

ROM.—Sí, perque tinch d' arribarme al Bolsín.

FLORA.—(*Anant á la porta de l' esquerra acompanyada de Pascual.*) Ja m' esperaré. (*A Pascual*). ¿Qué será aviat? ¿Li ha dit ell?

PAS.—Ja 'n parlarém tot seguit. Entri, si es servida.

FLORA.—Es que ja li he dit que 'm convindría sortirne. (*Entra á l' esquerra*).

ESCENA X

DON ROMAN. DON PASCUAL

PAS.—(*Venint d' acompanyà á Flora*). ¿No faría pas per vos-

té aquesta?

ROM.—Per casarmhi, no senyó.

PAS.—Ja m' ho semblava. (*Seu al costat de Román y li ensenya l' álbum.*) Donchs miris l' álbum. Aquí 'n té una que no es despreciable. Es viuda y ab bon dot. Axó sí; té sis criaturas, que la més gran té set anys.

ROM.—No, home, no. ¿Qué 's pensa que vull posá costura?

PAS.—¡Jo tinch de dirli tot lo que hi ha! A n' aquesta casa no s' enganya á ningú. (*Gira un full del álbum*) Aquí té una soltera de vinticinch anys.

ROM.—¡Massa jove! ¡Hey, per mí!

PAS.—En aixo no s' hi ficsi. Vinticinch anys, es 'l edat que ella 's posa. Sempre 'n tindrá, segons jo calculo, set ó vuit més, sino que s' ha plantat á 25.

ROM.—¡Ja es més proporcionada!

PAS.—Tindrá uns 30,000 duros.

ROM.—¡Aixó no 'm va mal! Aquesta 'm sembla que fará. ¿M' ha dit que tindrá uns 30,000 duros?

PAS.—Sí, senyò; quan mori la seva mare.

ROM.—¿Te mare? ¡Ni cuberta d' or! No 'n parlém mès.

PAS.—*Gira un altre full*). Aquí n' hi ha una á qui no conech personalment. Es vistosa. ¿Veu?

ROM.—(*Mirant*). En efecte, es guapa. No 'm desagrada pas.

PAS.—Va portá 'l retrato y las senyas un senyó americano, molt interessat en casarla.

ROM.—¿Y per qué no s' hi casa éll? Si tan interessat hi está...

PAS.—Perque ell es casat. Dona á n' aquesta deu mil duros lo dia en que 's casi y habitació franca en un pis de casa d' ell.

ROM.—¿Es casat, li dona dot y habitació...? Ensényimen un' altra. ¡No estich per tantas ventajas!

PAS.—(*Tancant l' álbum*). Ja veurá, senyó ..

ROM.—Román, per servirlo. Román Vilaret.

PAS.—Gracias. Ja veurá, senyó Román. Desde que ha entrat, que m' ha sigut simpátich y vull parlarli ab franquesa. Aixó sí; li estimaré que no 'n fassi ús, perque no 'm favoreix lo negoci.

ROM.—Ja pot dí. Só home que 'm sé guardá las confiansas.

PAS.—Aquesta casa es de las més acreditadas per bonas proporcions. No n' hi ha de millor á Barcelona.

ROM.—Aixís m' ho va manifestá en Rafelet, lo meu de-

pendent, que es á qui vaig encarregá que la busqués. Y ell, que es espavilat...

PAS.—No obstant, aquí no hi vé cap clienta que no tingui un sis ó ás. Una que sigui guapa, bona, rica, sense cap tara, no té necessitat de vení. Ja pot figurársho; los casaments per l' agencia son casaments d' enrárrech (*baix*),

ROM.—Per recla general, ja m' ho figuro. Peró pot habernhi una d' aquellas que, no se sab perqué, no 's casa y vingui aquí per si troba acomodo. Jo n' he conegut alguna aixis.

PAS.—De vegadas n' hi ha; peró son molt raras.

ROM.—Un company de Bolsa 'm té dit que me 'n sab una de molt convenienta; peró hi ha un mes que 'm fá passá d' un día al altre y jo no puch aguantá més á la sogra Ni vull fé una desgracia, ni morirme d' un disgust.

PAS.—Ja n' hi sé una, que li asseguro que es una alhaja. Aqueixa, li garantiso.

ROM.—¿A veure? Vingui. (*Senyalant l' álbum*).

PAS.—No es aquí. Es viuda d' un amich meu, amiga de la meva senyora, sense fills ni pares y ab un regular passament Té un génit com una malva, de bona presencia y proporcionada á l' edat de vosté.

ROM.—¿Veu com hi ha excepcions?

PAS.—Es que aquesta no es alta à la casa. Tractant d' ella, no parla l' agent, sino l' amich. Es raro 'l dia que no vé á n' aquesta hora, y avuy ja m' estranya que no sigui aqui. Si tingués la bondat vosté d' esperarse una estona, 'ls presentaría.

ROM.—Ella 's deurá está aqui un ratet. No faré més que arribarme al Bolsín á véure cóm han quedat los cambis y tornaré tot seguit. (*S' aixeca*).

PAS.—Está bé. ¡Hasta luego! (*Encaixant*).

ROM.—Estigui bonet. (¡Ditxosa sogra!) (*Se 'n va pel foro*).

ESCENA XI

DON PASCUAL. FLORA

PAS.—Me sembla que ab la Matilde serían felissos ¡Neya! (*Cridant á Flora*).

FLORA.—(*Surtint*). (¡Ja deu sé fora 'l de la rabia!)

PAS.—(*Mirantse 'l retrato*). Ja está bé aquest retrato.

FLORA.—De mitj en amunt, sí senyó. Ja 'm va dí 'l retratista que hi tornés un altre día, que me 'n faría tants com volgués, en totas las posicions, Diumenje penso tornarhi, perque 'm va dí que no me 'm faría pagá res.

PAS.—Es barato. Aixó de retratarla de franch...

FLORA.—A n' aquest preu, tot ho prench. ¿Donchs ja m' ha trobat marit?

PAS. - Ha vingut un jove y se li ha dit que vosté era guapa, honrada...

FLORA.—Aixó no m' ho había preguntat.

PAS.—Bé, pero ja se suposa. ¡No hem pas de di que no!

FLORA.—Gracias pel favór. ¿Y ell es guapo?

PAS —Jo no l' he vist. Lo meu dependent ha parlat ab ell. Ara 'l faré sorti y 's parlarán. Segui. *Se 'n va per la dreta*). (*Flora s' assenta*).

ESCENA XII

FLOBA. CARLOS

FLORA.—¿Diu que 'l fará sortí? ¡Es di que 'l tenía allí amagat! ¡A veure si n' eixirém desseguida!

CAR.—(*Surt de la dreta*). ¿Es vosté la senyoreta Flora? (¡Barba!)

FLORA.—Per servirlo. (¡No es malet!) ¿Vosté es soltè?

CAR —Per lo que vulgui maná.

FLORA.—No més li demano que 'n sortím aviat, perque malaltía llarga, es parenta de la mort.

CAR - Aixó no depén de mí. Si de mí depengués...

FLORA. ¿Qué vol dí que depén de mi? Si es aixis, disposi, disposi.

CAR.—¿Que 'n disposi? ¿Qué diría l' escultor?

FLORA.—(¡Ja li han dit!) L' escultor no es pas lo meu promés. Si li han dit, l' han enganyat.

CAR.—Peró es lo seu ballador.

FLORA —¡Y que 'n sab!... Peró si vosté 'n sab tant com ell...

CAR —¡Qué vol que no 'n sápiga! Ja li asseguro que sí; só ampurdanés y allí ballém més que cap baldufa. Schotis, vals, massurcas y fins sardanas. Demani.

FLORA.—(¿Ja lligarém!) L' escultor també ho balla tot.

CAR.—¿Cóm es que ell té tant d' interés en que vosté 's casi? No sent parent de vosté...

Elora.—Perque 'm vol bé y diu que m' es convenient teni un costat.

Car.—¡Pot sé al que 's casi ab vosté no li agradará fé de costat. A mi tant se 'm endona.

Flora.—Donchs si tant se li endona, casantse vosté ab mi, ningú hi té res que veure.

Car—¿Quí li ha dit que jo 'm casava ab vosté?

Flora.—Lo senyó de la casa m' ha dit que 'l faría sortí y 'm parlaria.

Car.—També m' ho ha dit á ne mí. Com que só 'l dependent de la casa y he rebut al pretendent de vosté, m' ha dit que sortís á explicarli.

Flora.—(¡Jo 'm creya que ja 'l tenia!) ¿Donchs qui es ell?

Car.—Un jove guapo. M' afiguro que també es ballador.

Flora.—¿Vol enllestirho aviat? ¿No li ha preguntat vosté?

Car.—Diu que primé s' ha de parlá ab vosté, per veure si s' entenen.

Flora.—¡Sembla que no costa pas gayre do quedá entesos!

Car.—També m' ho sembla á mí; peró bé 's tenen d' enrahoná ¡Lo casarse es un xich serio!

Flora.—¿Cóm se diu?

Car.—Rafelet. ¿Li agrada 'l nom?

Flora—¡No es pas lo nom lo que 'm té d' agradá!

Car.—¿Donchs per qué me 'l preguntava?

Flora.—Per veure si 'l coneixia; peró pel nom, no....

Car.—Deu tení moltas coneixensas vosté.

Flora.—Com que cuso per varias botigas y en totas hi ha dependents, pot pensá si 'n conech. ¡Un xafé!

ESCENA XIII

Dits. RAFELET

Raf.—(*Entrant pel foro*). ¡Deu los guart!

Car.—¡Deu lo guart! (Aquí 'l té. (*A Flora*).

Flora.—(¡També m' agrada!) (*Carlos se posa á escriure*).

Raf.—¿Qué ha vingut la cusidora, sombrerera, ninyera, etcétera?

Flora.—¿Qué vol dí aquest últim mot? ¡No ho he sigut may d' etcétera! ¿Quín ofici es?

Raf.—Qué pot sé fora vosté? (¡Bufa!)

CAR.—Ella mateixa. La senyoreta Flora.

RAF.—Celebro. (*Li dona la má*). Lo d' etcétera, no he he dit per agraviarla. ¡Deu me 'n guart! Fé un agravi á vosté, sería tirarme terra als ulls. ¿No veu que ja la considero meva?

FLORA.—(¡Es aixerit!) Ja sab vosté qne jo só travalladora; modista de blanch. Trevallo á la máquina.

RAF.—M' está bé.

FLORA —No més tinch lo que guanyo. Un jornal regular.

RAF.—M' está bé, m' está bé.

FLORA.—No tinch pares, ni oncles, ni...

RAF.—M' está bé, molt bé.

FLORA —Y 'm convé casarme prompte; molt prompte.

RAF.—M' está... dich, no m' está bé. ¡Hey! tant prompte, tant prompte S' entent, casarme.

FLORA.—¿Qué vol tardá gayre vosté? Perque tampoch me vindrá de set ó vuit dias.

RAF.—¿A quína hora la podria veure sola?

FLORA.—¿Qué 's pensa que tinch pó d' está sola, que 'm vol vení á fé companyia? ¡No 'n só de poruga!

RAF.—Es que per tractá d' aquestas cosas, l' altre gent no 'n té de fé res. ¡Son assumtos tan íntims! ¡No 's pensi que vulgui dí sola á casa seva! Demá hi ha ball al «Salón Barcelonés» ¿Vol anarhi?

CAR.—(¡Ja li ha tocat la flaca!)

RAF.—Digui.

FLORA.—Per ballá, sempre faig una. Demá, al «Braselonés».

RAF.—Donchs entesos. Ara, si no hi tè inconvenient, l' acompanyaré fins á la porta de casa seva y quedarém ab l' hora.

FLORA.—Bueno; com que ja 's pot di que som promesos...

RAF.—Está clá (*Disposantse á anarsen*). Y més que promesos.

CAR.—¿Qué tornarán pels papers?

RAF.—¿Qué vol dí que 'n necessitem cap?

CAR.—Sense 'ls papers, no 'ls casarán pas.

FLORA.—Jo no sé com van aquestas cosas. Com may m' hi he trobat...

RAF.—Jo tampoch. (Ni ganas).

CAR.—Ja ho sabém nosaltres. En vuit ó deu días los hi deixarém llestos; no més.

FLORA.—¡Vuit ó deu días...! ¡Me sembla que es molt temps! ¿No li sembla á vosté? ¡Vuit ó deu días!

RAF.—¡Huy .. ¡Jo ho crech que 'ns podém arreclá molt més aviat! En vuit ó deu dias se dona la volta al mon.

CAR.—Ja veurán com no s' arreclarán en menos temps.

RAF.—¡Fugi, home! Allá á la Bolsa tot ho despatxèm ab quatre mots. «Dono, prench, tant, fet» y ja está. Com axó; es cuestió d' un santiamén.

FLORA.—¡Aixis, ¡aixis! Sortimne aviat. Lo que s' ha d' componyá que 's vengui. ¡¡Vuit ó deu días!!

CAR.—Ja veurán com per aná depressa, anirán més á poch á poch.

RAF.—¡Cá, home, cá! Estigui bó. ¿Es servida? (*Li dona 'l bras*).

FLORA.—¡Passiho bé! (*Prenent lo bras á Rafelet*). ¡¡Vuit ó deu días!!

CAR.—¡No s' hi cansin! (*Rafelet y Flora se 'n van pel foro*).

ESCENA XIV

DON PASCUAL. CARLOS

RAF.—(*Sortint al anársen los altre dos*). ¿Ja s' han avingut?

CAR.—Bé ho sembla. 'Ls hi he dit si tornarán per despatxá 'ls papers, peró se 'ls volen despatxá ells mateixos. Créuhen que se 'ls despatxarán en menos de vuit ó deu días. ¡Es impossible!

RAF.—¡Pot sé sí! De vegadas se fan miracles.

CAR.—Se veu que ell es un espatotxi de primera.

RAF.—Donchs ja sabrá despatxarse. Fássilshi creu, que ja 'ls hem vist prou. No 'n menjarém confits d' aquest parell.

CAR.—Tots dos han pagat. No hi tením res que reclamá.

RAF.—¡Ja, ja! Per só no 'm donan cap ansia ¡Que es estrany que la Matilde no hagi vingut avuy! Y la tindría de veure, per si torna aquell senyó Román. Carlos, hauría d' arríbarshi

CAR.—Com vulgui.

ESCENA XV

DITS. DONYA BRAULIA

BRAU.—(*Entrant pel foro*) ¡Ave María Puríssima!

RAF.—Ja pot passá, senyora, que Deu la guart. Tingui la bondat de pendre assiento, que tot seguit estich per vosté.

BRAU.—Gracias (*S' assenta y Pascual parla baix á Carlos*) (¡Ay quins papers una dona té de fé per la memoria de la seva filla!)

CAR —(¿La senyora Matilde?) (*á Pascual*).

RAF.—(Sí; que fassi 'l favor d' arribarse lo més prompte que pugui, que voldría parlarli). (*á Carlos*). (¡A veure si la casaré ab lo bolsista!)

CAR.—Donchs me 'n vaig. (*Pren lo sombrero y se 'n va pel foro.*)

ESCENA XVI

DON PASCUAL. DONYA BRAULIA

PAS.—Estich á las sevas ordres. (*A Braulia*). ¿Qué se li ofereix?

BRAU.—¿Qué hauría vingut un senyó de molt mal génit.. ? ¿Un que sempre gasta mal humor?

PAS.—No, senyora; si no s' esplica més...

BRAU.—(No vull preguntá directament per ell). M' ha dit que vindría. Un jove ab bigoti, ben plantat, que 's diu Rafel. ¿No ha estat aquí?

PAS.—Aquest, si, senyora. ¿Vol di que té mal génit y gasta mal humor? ¡Ningú ho diría!

BRAU.—¡Vaya! (Preguntava primé pel altre, peró ja l' he feta). ¿Qué ha fet apuntá á algú?

PAS'—No, senyora; ni á n' ell mateix.

BRAU.—Es estrany, perque m' ha dit que vindría per un altre. (Jo l' he fet parlá y m' ha dit que tenia de vení per en Román).

PASC.—Ja ha vingut, pero tot seguit s' ha arreclat aquí mateix ab una cusidora.

BRAU.—(¡Es dí que 'n Roman se casará ab una cusidora'!) Una cusidora! ¿Jove? Ja ho suposo.

PASC.—Ah! aixó sí; y molt guapeta.

BRAU.—¡No ho será tant com la meva filla! Ja li asseguro.

PASC.—No la conech á la seva filla. No tinch aquet honor.

BRAU.—(*Ab impaciencia.*) ¡No sé quin Sant me deté!.... ¡Aqui ahont me veu... (*amenassadora s' aixeca.*)

PASC.—Calmis, senyora! ¿Que es fill de voslé aquest Rafelet? (*Braulia torna á seure.*)

BRAU.—No senyó, no. So viuda y no tich cap fill.

PAS.—No més aquella filla de que 'm parlava, tan guapa.

BRAU.—Tampoch; ja es morta. (*Exaltada*) ¡Si l' atrapés aquí, sería capassa de...!

PASC.—No 's exalti! ¡Pot sé no s' hi arribará á casá!

BRAU.—(¡Quan en Rafelet m' ha dit que tenia de veni per ell!...) ¿Y no ha vingut un altre senyó de molt mal génit?

PASC.—Ja li he dit que no. (¡Aquesta 'l busca de mal génit!) ¿Si vol que l' apunti per si 'n vé cap de aquest génit?.. Si acás, l' avisariam tot seguit.

BRAU.—(Es vritat que apuntantme aquí, tindré ocasió de torná y enterarme.)

PASC.—Ara com ara de mal génit no n' hi ha cap.

BRAU.—Ja 'm pot apuntá' (*Pascual se n' va al escriptori.*)

PASC.—¿Com se díu? (*Dispo antse á pendre notas.*)

BRAU.—(Li diré 'l meu segon nom, que si ell olorava que jo he vingut, no sabria res.) ¿Com deya?

PACS.—Dich sI fará 'l favor del nom.

BRAU.—Prou. Reparada. (*Pascual va eseribint.*)

PASC.—¿Edat?

BRAU.—¿Edat?... May m' hi enfondo. Posin quaranta.

PASC.—(*Mirantsela*) ¿Quaranta edats?

BRAU.—Quaranta anys. (A n' aquestas casas sempre deuhen está per bromas!)

PASC.—Por suposat que deu volgué un marit, que encara que tingui mal génit, la sápiga acaricia.

BROU.—No senyó; ja m' han passat aquestas cosas.

PASC.—Bueno; donchs no 'ns hi ficsarém. Ja m' ha dit que era viuda, sense fills

BRAU.—Sí, peró ja n' he tingut. ¡D' aquí 'm vé 'l mal viure! Per la meva tranquilitat, pot sé mes m' hauria valgut no tenir familia.

PAS.—¡De vegadas los fills son l' esca del pecat!

BRAU.—Aquestas bromas, no me las gasti. ¡Fassi 'l favor de no insultá la memoria de la meva filla!

PAS.—¡Deu me 'n guart! ¡Com vosté deya que 'l mal viure li provenia dels fills!

BRAU.—Sí; 'm vé de la filla, que al cel siga. Se 'm vá casá y m' ha deixat un gendre, un fiero Roman, á qui cada día tinch d' armá rahons.

PAS.—(¡Roman! ¡aquesta es la sogra del viudo!) ¿Vosté las hi arma? (*S' alsa del escriptori.*)

BRAU.—¡Jo, jo! Perqué 's ho mereix. Y encara 'n faig poch ¡Só una mártir! Cap santa sufriría lo que jo sufreixo.

PAS.—Si hi está malament, sepárissen.

BRAU.—¡Ja ho diu vosté! Hi ha certas cosas que ho impideixen. Certas cosas íntimas ¿me entent?

Pas.—Respecto aquestas *certas cosas*. Vostés se las sabrán.

Brau.—Si senyó; son cosas que 'm ténen lligada á ell, sino prou me 'n hauría anat cent lleugas lluny. ¿Pobra filla meva! ¡Si no fós per ella! ¡Si no fós per la Riteta...!

Pas.—¿Qué té un' altra filla?

Brau.—Si no fós per la que tenía. ¡Vosté en tot hi troba reparos!

Pas.—¡Perdoni! No 'm pensava que la morta la destorbés per res.

Brau.—La seva memoria 'm destorba.

Pas.—¿La seva memoria la destorba? Donchs no hi pensi.

Brau.—¡No hi pensi, no hi pensi! Vosté no 'n deu habé tingut de fills; sino, no parlaría aixís.

Pas.—Encara 'n tinch y Deu me 'ls conservi.

Brau.—Donchs se 'ls deu estimá molt poch.

Pas.—¡Senyora, no 'm falti!

Brau.—Es vosté qui m' ha faltat; que m' ha dit que no pensés en la meva Riteta.

Pas.—¡Pero sí vosté 'm acaba de dí que la memoria d' ella la destorbava! ¡Qué volía que jo li contestes! Sigui racional, senyora.

Brau.—¡Encara més! ¿Es dí que só irracional?

Pas.—Senyora, veig que té molt mal carácter.

Brau.—¡Que jo tinch mal carácter! Si hagués pensat que vosté 'm habia de tractá aixís, hauría vingut ab testimonis. ¡Jo 'm creya que á n' aquestas casas á lo ménos tenian principis!

Pas.—¡Fassi 'l favor de n oexasperarme! ¡No es vostè qui 'm té d' ensenyá de modos!

Brau.—¡Encara voldrá teni rahó! ¡Lo mateix que passa ab lo meu gendre! ¡Tractarme de mala mare, d' irracional, de mal carácter y encara alsa l' *gallu* perqué li contesto! Si 'l meu gendre fós un altre, que 'm cregués com m' hauría de creure, vindría ell aquí y sabría vosté si só irracional y tinch mal carácter. Peró 'l meu gendre...

Pas.—¡Ja 'l planyo! Cregui que es digne de planye!

Brau.—¿Què diu? Miris: planyis cosas sevas, que ben segú que s' ho necessitan més.

Pas.—Té sort que 'm sé contení; sino, com á Pascual que 'm dich...

Beau.—¿Qué faría? Si vosté 's diu Pascual, jo m' dich Braulia; y tiri pei cap que vulgui.

Pas.—Ah! ¿si? ¿Braulia? Donchs vosté falta á la vritat, y aixó li dich y li sostinch.

BRAU.—¡Es di que també só embustera! Encara que sigui senyora...

PAS —¿Vosté, senyora...? 'N va vestida. Una senyora que 's diu Braulia, no enganya á la gent, com vosté m' ha enganyat á mí fentme apuntá que 's diu Reparada.

BRAE.—Es que també me n' dich; y si vol li portaré 'l bautisme que ho canta.

PAS.—En ell veuriam com tampoch es cert que tingui quaranta anys

BRAU.—Si senyó que 'ls tinch.

PAS.—D' aquesta manera, pot sé també te fills, y m' ha dit que no 'n tenía.

BRAU.—Senyó; jo só tan bona com un' altra, peró ab los seus insults me treu de test.

PAS.—(*Pren del escriptori la fulla de notas.*) Per acabá! ¿Veu lo que habia apuntat de vosté? Donchs tingui. (*Ho esqueixa.*) ¡No vull tantas embusterías á casa!

BRAU.—¡Ja 's preval de qué só dona!

ESCENA XVII

DITS, CARLOS

CAR.—(*Entrant pel foro*) He trobat á D. Román.

BRAU.—¡Ah! 'l meu gendre. ¿Que vé? Encara ell l' ajudará á insultarme. (*A Carlos.*) M' ha tractat de qualsevol cosa.

CAR.—¿Qué li passa, senyora?

BRAU.—Ja li esplicaré després. Digui: ¿que vé 'n Román? ¿Que ha de vení aquell trapella?

PAS.—Díguili si vé y que se 'n vagi ella escalas avall, que n' estich fins á la nou del coll.

BRAU.—¡Si aixis treu á la gent, que 'n deu tení poca de feyna! ¡Que 'n durá pochs de capellans al enterro!

PAS.—De gent com vosté, ni ganas de tenir feyna.

CAR.—M' ha dit D Roman, que aquell seu amich de la Bolsa l' ha presentat á la que s' ha de casá ab ell; y que tot seguit vindrá á satisfé 'ls honoraris, si es que avans no ha vingut á satisferlos lo seu dependent Rafelet, á qui ha donat també 'l mateix encárrech.

BRAU.—¡Aquell tunante 's casa!

Pas —En Rafelet no ha pas tornat.

Brau.—¡Aquell tunante 's casa!

Car. —*(A Pascual.)* ¿Sab ab qui? Ab la senyora Matilde.

Pas.—Ara m' esplico perque ella no habia vingut. Me 'n alegro.

Brau —¡Y quan se li va morí la Riteta, aquell desespero! ¡Ay pobra filla meva desgraciada!

Car.—¿Que s' habia de casá ab una filla de vosté? (Vetaquí perqué m' ha parlat tan mal de la seva sogra!)

Brau.—Si tingués una filla y 's volgués casá ab aquell brétol, ara que 'l conech, primé la mataría. ¡Vegi qué li dich!

Pas.—No hi hauría necessitat. Perque no 's casés ab la seva filla, no tindría de fé sinó que ell la conegués á vosté.

Brau.—*(A Carlos.)* Ja ho sent com m' insulta aquest senyó... d' apariencias.

Pas —¡Si no se 'n va de bonas en bonas, l' entrauré de malas en malas! Aquesta casa no es d' escándols! *(Roman desde la porta sent las darreras paraulas de Pascual.)*

ESCENA XVIII

Dits y ROMAN

Rom.—*(A Pascual.)* ¡Ja l' ha coneguda! ¿Es tal com jo li pintava?

Pas.—¡Pitjó!

Brau. | *(A Pascual.)* Ja li he dit que encara l' ajudaría. ¡Infame! *(A Roman.)*

Rom.—No 'm fará pas sortí de test. *(Calmós.)* Dintre pochs dias me caso, y no 'm convé incomodarme.

Brau.—¡Prou que ho sabém que 's casa ab una tal Matilde!

Rom —Si senyora. Ab aixó, com que jo ja ho he sigut prou, busquis mártir.

Brau.—Ab ella podrán fé 'l romanso de Matilde y Malec Adel. *(Ab ironía. Pascual se crema.)*

Pas.—Aquesta senyora Matilde es molt respectable; no permeto que se l' insulti, ó sino agafo una cadira... *(Fent l' acció d' agafarla.)*

Rom.—(*Deteníntlo.*) No, home, no ho fassi, que li farian pagá per bona.

Brau.—(*A Roman.*) Veig que la visita d' aquesta senyora li haurá sigut un calmant.

Rom.—¿Per que no m' incomodo?... ¡Y donchs com donaria á coneixe l' alegria de separarme dc vosté!

Brau.—¡Axió de no teni marit...!

Rom.—Miris: aqui n' hi buscarán.

Pas.—¡Cá! ¿Que 's pensa que vull desacreditá l' establiment?

Brau.—Si, establiment de rebrechs. ¡Tingui compte!

Pas —¡Aquesta dona 'm faría di 'ls salms al revés!

ESCENA ULTIMA

Dits y RAFELET

Raf.—(*Entrant pel foro.*) ¡Per servirlos! Vinch en recado del meu principal á satisfé... (*Veu á Roman.*) Ah, ja es aqui! Donya Braulia! (*Sorprés al veurela.*)

Brau.—Ay Rafelet! Vé com l' anell al dit. Aqui m' están tractant d' embustera, de mal carácter.....

Pas.—¡Senyora! ja li he dit que aqui hi es de més!

Rom.—¡Com si li digués Llucia!

Brau.—¿Que no ls coneixía vosté, quan vá atraná á ne 'n Roman á n' aquesta casa? (*Dispossantse á anarsen.*)

Pasc.—A vosté no coneixíam,, que es pitjó que cap pestc. ¡Esca de rahons! ¡Vagi enhoramala!

Rom.—Si no fa fum de sabatots, no la 'n treurá pas.

Brau.—Rafelet: ¿qui es que 's deté?
¿que no sent com se 'm desdora?
¡Contéstils, home!

Raf.— ¡Senyora,
á mí m' han servit molt bé!

(*Braulia irritada, se 'n va depressa Cárlos se la mira rient. Rafelet, se ficala má á la butxaca y dona una moneda á Pascual.*)

Pasc —¡Aquest gènit desespera!

Raf.—Jo n' estich molt satisfét.

Rom.—¿Vols di? (*Estranyat.*)

Raf.— Aquest génit, m' ha fét

veni á la «Casamentera.»
(*Al públich.*) Si 'ls que m' están escoltant
vólen casarse ab urgencia
y recorren á una Agencia,
ja sáben qué hi trobarán.
Aqui 'ls hi presentarán
proporcions de tota trassa
per tenirne prou y massa;
que, més alegre ó més trist,
lo qne en las taulas han vist
es lo que en l' Agencia passa.

CAU LO TELO

OBRAS ESCÉNICAS DEL MATEIX AUTOR

Un pom de violas .	comedia	en	3	actes
Lo tret per la culata .	»	»	3	»
Claris	drama	»	3	»
Montserrat.	comedia	»	3	»
Lo castell y la masía .	drama	»	3	»
Lo cantador (1) . . .	parodia	»	2	»
Una noya es per un rey	pessa-cómica	»	1	»
La vida al encant . .	»	»	1	»
La comedia de Falset .	»	»	1	»
L' ocasió fa 'l lladre. .	»	»	1	»
¡Divendres!	»	»	1	»
Un fí de festa . . .	»	»	1	»
Qui més mira.... . .	»	»	1	»
Lo quarto dels mals endressos.	»	»	1	»
De teuladas en amunt.	sarsuela	»	1	»
Lo pot de la confitura .	»	»	1	»
La marmota	parodia	»	1	»
Roda lo mon y torna al born.	excursió	»	2	»

(1) En colaboració ab D. Frederich Soler.

Imp. Alsina y Cías, Muntaner, 10.

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas.
L' Agulla, drama, 3 actes. Pelay y Briz.	2
Sortint del ou, diálech. Ignasi Iglesias.	0'25
Claris, drama, 3 actes, Conrat Roure.	2
Lo Teatro per dins, comedia, 2 actes. Frederich Soler. . . .	1'50
Sant Jordi mata l' aranya, comedia, 1 acte, A. Guasch Tombas.	1
La dona y la baylerina, comedia, un acte, Frederich Soler. . .	1
Pintura fi de sigle, 1 acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil. .	1
Un' altra sogra, comedia, un acte, Abelardo Coma.. . . .	1
Las Joyas de la Roser. drama, 3 actes. Frederich Soler. . .	2
¡Tot per las donas! 1 acte, Joseph M.ª Pous.	1
L' esclau del vici. Monólech, Ignasi Iglesias.	0'50
La feyna d' en Jafá, comedia, 1 acte, Ernest Soler de las Casas.	1
Los aucellets, Comedia, 3 actes, Joseph M.ª Pous.	2
La mosca al nas. Comedia, 1 acte, Frederich Soler.	1
La firma de 'n Rovellat. Comedia, 1 acte, Conrat Colomer. .	1
La tornaboda. Comedia, 1 acte. Juliá Carcassó.	1
¡¡Xerraire!!, Monólech, Joaquim Montero.	0'50
Lo quarto dels mals endressos, 1 acte, Conrat Roure. . . .	1
Qui oli remena... Juguet 1 acte, Pere Reig y Fiol	1
La flor de la montanya, Drama, 3 actes. Ramón Bordas. .	2
Tres personas, Juguet, 1 acte, Abelardo Coma.	0'50
¡Tot per ella! Comedia, 1 acte, A. Careta y Vidal.	1
Per contradicció, Comedia, 1 acte, J. Pont y Espasa. . . .	0'50
«La mort de Nerón» Tragedia, 1 acte, Victor Balaguer.	0'50
«Un músich de regiment» Sarsuela 1 acte. Joseph Mª Pous . . .	1
«La Dama de Reus» Drama, 3 actes. Manuel Rocamora..	2
«Un rey de pega» Monolech lírich, 1 acte, Enrich Molina. . . .	0'5
«Dos companys mal avinguts» Joguina, 1 acte. F. Godo V. y Rahola.	1
«La Pescatería», sainete per Mirabent y Mestres.	1
«La Casamentera.» joguina, en un acte per Conrat Roure. . . .	1